

157. Perjantaina 16 päivänä joulukuuta 1994

kello 23.45

Päiväjärjestys

Ilmoituksia

Toinen käsittely:

1) Ehdotukset laeiksi valtiopäiväjärjestyksen muuttamisesta sekä valtioneuvostosta annetun lain 3 a §:n muuttamisesta 6086

Hallituksen esitys n:o 318
Perustuslakivaliokunnan mietintö n:o 10

2) Ehdotukset laeiksi mielenterveyslain, lääninoikeuslain 11 §:n ja maksuttomasta oikeudenkäynnistä annetun lain 1 §:n muuttamisesta 6087

Hallituksen esitys n:o 226
Sosiaali- ja terveystieteiden valiokunnan mietintö n:o 43

3) Ehdotukset laeiksi lomautuksen johdosta maksettavasta ylimääräisestä työttömyysvakuutusmaksusta vuonna 1995 ja työttömyysturvalain väliaikaisesta muuttamisesta 6091

Hallituksen esitys n:o 269
Sosiaali- ja terveystieteiden valiokunnan mietintö n:o 44

4) Ehdotus laiksi lasten kotihoidon tuesta annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys n:o 210
Toivomusaloitteet n:ot 1408/1991 vp ja 186/1993 vp
Sosiaali- ja terveystieteiden valiokunnan mietintö n:o 45

5) Ehdotukset laeiksi laitoshoidtoa koskevien lakien muuttamisesta 6092

Hallituksen esitys n:o 317
Sosiaali- ja terveystieteiden valiokunnan mietintö n:o 46

6) Ehdotus laiksi sähkömarkkinakeskuksesta 6093

Hallituksen esitys n:o 202
Talousvaliokunnan mietintö n:o 51

7) Ehdotukset laeiksi liikkuvasta kaupasta annetun lain ja elinkeinon harjoittamisen oikeudesta annetun lain 3 §:n 22 kohdan kumoamisesta

Hallituksen esitys n:o 313
Talousvaliokunnan mietintö n:o 52

Pöydällepanoa varten esitellään:

8) Sosiaali- ja terveystieteiden valiokunnan mietintö n:o 47 hallituksen esityksestä laeiksi lasten päivähoitosta annetun lain 11 a §:n väliaikaisesta muuttamisesta ja lasten kotihoidon tuesta annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta sekä lasten päivähoitosta annetun lain 31 §:n muuttamisesta (HE 211)

Puhetta johtaa puhemies Uosukainen.

Nimenhuudon sijasta merkitään läsnä oleviksi ne edustajat, jotka osallistuivat edelliseen täysistuntoon, sekä ed. Kankaanniemi.

Päiväjärjestyksessä olevat asiat: 54 b §

1) Ehdotukset laeiksi valtiopäiväjärjestyksen muuttamisesta sekä valtioneuvostosta annetun lain 3 a §:n muuttamisesta

Toinen käsittely
Hallituksen esitys n:o 318
Perustuslakivaliokunnan mietintö n:o 10

P u h e m i e s : Käsittelyn pohjana on perustuslakivaliokunnan mietintö n:o 10. Ensinnäkin asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotusten yksityiskohtaiseen käsitteilyyn.

Yleiskeskustelu:

Ed. L a i n e : Rouva puhemies! Kuten ensimmäisen käsittelyn yhteydessä ilmoitin, tulen tässä toisessa käsittelyssä yksityiskohtaisen käsittelyn yhteydessä tekemään kaksi ehdotusta, jotka koskevat valtiopäiväjärjestyksen muuttamista, ja sitten vielä kolmannen ehdotuksen koskien valtioneuvostolain muuttamista.

Toinen ehdotukseni koskien 54 d §:ää, josta muun muassa ed. Jansson ja ed. Nikula täällä puhuivat, tarkoittaa sitä, että valiokunnille annetaan tieto Suomen edustajan äänestyskäyttäytymisestä Euroopan unionin toimielimessä siten kuin ed. Nikula puheenvuorossaan edellytti, tuon äänestyskäyttäytymisen jälkeen. Ensimmäinen muutosehdotukseni koskee 54 b §:ää, jonka ehdotuksen pääsisältö on se, että valtioneuvosto toimittaessaan kirjelmän eduskunnalle siinä yhteydessä myös ilmoittaisi tuon ehdotuksen pääperiaatteiden hyväksyttävyyden, ehdotuksen keskeiset ongelmat ja edut Suomen kannalta sekä mikäli mahdollista hallituksen alustavan kannanottoehdotuksen.

Kolmas ehdotukseni, jonka tulen tekemään valtioneuvostolain osalta, tarkoittaa sitä, että koordinoitavaksi olisi valtioneuvoston kanslialla eikä siten, kuin tässä valiokunta on päättänyt esittämään, ulkoministeriön piirissä, jossa avustettaisiin muita ministeriöitä.

Yleiskeskustelu julistetaan päättyneeksi.

Eduskunta ryhtyy ensimmäisen lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsitteilyyn.

48, 52 ja 53 § sekä 54 a § hyväksytään keskustelutta.

Keskustelu:

Ed. L a i n e : Rouva puhemies! Ehdotan, että tämä pykälä kirjoitettaisiin siihen muotoon kuin se on I vastalauseessa. Äsken perustelin ehdotuksen sisällön.

Ed. T e n n i l ä : Rouva puhemies! Kannatan ed. Laineen tekemää ehdotusta.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

P u h e m i e s : Keskustelussa on ed. Laine ed. Tennilän kannattamana ehdottanut, että pykälä hyväksyttäisiin I vastalauseen mukaisena.

Selonteko myönnetään oikeaksi.

Äänestys ja päätös:

Mietintö ”jaa”, ed. Laineen ehdotus ”ei”.

P u h e m i e s : Äänestyksessä on annettu 139 jaa- ja 17 ei-ääntä; poissa 43. (Ään. 7)

Eduskunta on hyväksynyt mietinnön.

54 c § hyväksytään keskustelutta.

54 d §

Keskustelu:

Ed. L a i n e : Rouva puhemies! Ehdotan, että tämä pykälä tulisi kuulumaan siten kuin se on I vastalauseessa eli lisättäisiin 3 momentti: ”Valiokunnille on annettava myös tieto Suomen edustajan äänestyskäyttäytymisestä Euroopan unionin toimielimissä.”

Ed. J a n s s o n : Arvoisa puhemies! Kannatan ed. Laineen tekemää ehdotusta.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

P u h e m i e s : Keskustelussa on ed. Laine ed. Janssonin kannattamana ehdottanut, että pykälä hyväksyttäisiin I vastalauseen mukaisena.

Selonteko myönnetään oikeaksi.

Äänestys ja päätös:

Mietintö ”jaa”, ed. Laineen ehdotus ”ei”.

P u h e m i e s : Äänestyksessä on annettu 113 jaa- ja 43 ei-ääntä; poissa 43. (Ään. 8)

Eduskunta on hyväksynyt mietinnön.

54 e – 54 g § ja 4 a luvun otsikko, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike hyväksytään keskustelutta.

Eduskunta ryhtyy toisen lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

3 a §

Keskustelu:

E d. L a i n e : Arvoisa puhemies! Ehdotan, että 3 a § kuuluisi siten kuin I vastalauseessa, mikä tarkoittaa sitä, että valtioneuvoston kanslia huolehtii koordinoititehtävästä.

E d. H e l l e : Arvoisa puhemies! Kannatan ed. Laineen tekemää ehdotusta.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

P u h e m i e s : Keskustelussa on ed. Laine ed. Helteen kannattamana ehdottanut, että pykälä hyväksyttäisiin I vastalauseen mukaisena.

Selonteko myönnetään oikeaksi.

Äänestys ja päätös:

Mietintö ”jaa”, ed. Laineen ehdotus ”ei”.

P u h e m i e s : Äänestyksessä on annettu 140 jaa- ja 16 ei-ääntä; poissa 43. (Ään. 9)

Eduskunta on hyväksynyt mietinnön.

Voimaantulosäännös, johtolause ja nimike hyväksytään keskustelutta.

Lakiehdotusten toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

2) Ehdotukset laeiksi mielenterveyslain, läänioikeuslain 11 §:n ja maksuttomasta oikeudenkäynnistä annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Toinen käsittely

Hallituksen esitys n:o 226

Sosiaali- ja terveystieteiden eduskunnan mietintö n:o 43

P u h e m i e s : Käsittelyn pohjana on sosiaali- ja terveystieteiden eduskunnan mietintö n:o 43. Ensinnäkin asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään ensimmäisen lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelu:

E d. K e m p p a i n e n : Rouva puhemies! Tämä lakiesitys sai sosiaali- ja terveystieteiden eduskunnan muodon, joka on lakivaliokunnan vähemmistön kannanotto. Mielestäni nämä pykälät pitäisi muuttaa lakivaliokunnan enemmistön kannanottojen mukaisiksi. Sekä enemmistön että vähemmistön kannanotot ovat kokonaisuuksia, mutta pitänee joka pykälästä äänestää erikseen.

Mielestäni tässä on kaksi näkökohtaa. Alkuperäinen esitys, joka oli lakivaliokunnan enemmistön mukainen, on se, että me sivistys- ja oikeusvaltion mukaisesti otamme keskeisimmäksi kysymykseksi yksilön oikeusturvan ja ihmisoi-keudet. Toisessa vaihtoehdossa korostuvat nimenomaan yhteiskunnan näkökohdat ensimmäisenä. Nämä voidaan kyllä yhdistää. Mutta pitemmittä puheita: Lakiesityksen yksityiskohtaisessa käsittelyssä tulen esittämään näihin pykälisiin muutoksia, jotka tarkoittavat alkuperäistä hallituksen esitystä sekä lakivaliokunnan enemmistön mukaista kantaa.

E d. K u i t t i n e n : Arvoisa puhemies! Tulen kannattamaan ed. Kemppaisen esityksiä. Perusteluna ovat hänen esittämänsä perustelut.

E d. S t e n i u s - K a u k o n e n : Arvoisa puhemies! Sosiaali- ja terveystieteiden eduskunnan enemmistö tietoisesti tuki lakivaliokunnan vähemmistön kantaa. Lakivaliokunnan puheenjohtaja on käynyt kiittämässä sosiaali- ja terveystieteiden eduskunnan jäseniä, jotka eivät kannattaneet hänen ehdotustaan, vaan kannattivat varapuheenjohtajan eli ed. Halosen ja muiden lakivaliokunnan vähemmistöön jääneiden ehdotusta. Tämä on perusteltua. Toivon, että lakivaliokunnan puheenjohtajan ed. Henrik Laxin mielen mukaisesti

sosiaalivaliokunnan mietinnön mukainen esitys hyväksytään tässä asiassa.

Ed. Halonen: Arvoisa puhemies! Tämä on asia, jota mielestäni ei kauhean paljon pitäisi dramatisoida, niin kuin ed. Kemppainen vähän pyrki tekemään. Lakivaliokunta pohti tätä hyvin pitkään, ja käsittääkseni eräässä vaiheessa jo näytti siltä, että enemmistö olisi ollut meidän erivän mielipiteemme kannalla. Uskon, että puheenjohtaja Laxin ohella myös kokoomuksen edustajat hyvin käsittivät, mistä tässä oli kyse. Kun kuitenkin kaikki ymmärtävät, että pelisäännöt ovat pelisääntöjä, niin lakivaliokunnan muodolliseksi enemmistöksi muodostui toinen kanta.

Mielestäni kummallakin tavalla voidaan tietysti edetä, jos alun alkaen järjestelmät tehdään, mutta tässä tilanteessa on turha tuhata 2:ta miljoonaa markkaa, kun kuitenkin kyseessä ovat aivan samat oikeusturvatakeet. Paula Kokkosen yhteisöstä tullaan kysymään joka tapauksessa se kanta, jonka mukaan menetellään. Mielestäni nykyjärjestelmä on hyvä, sillä voidaan jatkaa. Tämän vuoksi onnittelten sosiaali- ja terveysvaliokuntaa, että he ovat tulleet tälle lakivaliokunnassa paljon kannatusta saaneelle kannalle.

Ed. Vehkajoki: Arvoisa puhemies! Minä haluaisin myös puolestani tähdentää sitä seikkaa, että tämä hallituksen esitys ei ole mitenkään vahvasti poliittinen kysymys, vaan todella suurta asiantuntemusta vaativa kysymys. Minä myös haluaisin tähdentää sitä, että tässä oppositio, sanoisinko näin, tarjoaa hallitukselle ihan ylimääräistä säästöalaa. Myös haluaisin tähdentää sitä, että lääninoikeuksissa ei ole sellaista oikeuspsykiatrian erikoistuntemusta, että tällainen hallituksen esitys olisi tarkoituksenmukaista hyväksyä. Terveysturvallisuuden oikeusturvakeskukselta joka tapauksessa jouduttaisiin pyytämään lausunto, joten on paljon vähemmän byrokraattista, että Oikeusturvakeskus itse vastaa myös päätöksenteosta. Siihen sitten liittyvät normaalit muutoksenhakumahdollisuudet.

Ed. Aittoniemi: Rouva puhemies! Ensinnäkin täytyy minunkin puolestani kiittää ed. Laxia, joka ensin, jos näin oikein muistan, lakivaliokunnassa äänestää lakivaliokunnan enemmistön mukana lausunnon sillä tavalla, kuin se on tässä annettu, ja sen jälkeen käy sosiaali- ja terveysvaliokunnassa kiittelemässä sen valiokunnan jäseniä, että he ovat toteuttaneetkin toisin kuin hän itse on äänestänyt. Tämä on aika

lailla heilahteleva asia, mutta ei tämä mikään ihme ole. En minä sitä mitenkään ihmettele, jos nyt yksilöä kunnioittaenkin voin tällä tavalla sanoa.

Kysymyshän on tässä kriminaalipotilaan hoidon lopettamis päätöksestä. Ongelma on, vahvistetaanko lääkärin asiasta antama päätös Terveysturvakeskuksessa vai lääninoikeudessa, joka on tuomioistuin.

Kysymys on tässä siitä, että ne, jotka ovat olleet sosiaali- ja terveysvaliokunnassa enemmistössä, ovat katsoneet tietysti tässä tapauksessa yhteiskunnan turvaa. Yhteiskunta halutaan turvata kriminaalipotilaita vastaan, ja se on aivan oikein. Lakivaliokunnan enemmistö on taas katsonut, että kysymyksessä on yksilön turva. Toisin sanoen kansainvälisen käytännön mukaisesti tällainen hoidon lopettamis päätös annetaan tuomioistuimen ratkaistavaksi, niin kuin yleinen suuntaus näissä asioissa on.

Me pyysimme sosiaali- ja terveysministeriötä vielä lakivaliokunnan käsittelyn yhteydessä ottamaan uudelleen kantaa tähän asiaan, jos sillä on muuttamista tässä. Sosiaali- ja terveysministeriö antoi uuden ehdotuksen, jossa esitettiin, että lääninoikeus todella päättäisi tästä asiasta, mutta Terveysturvakeskuksen antaisi siitä lausunnon. Näin ollen ja lääketieteellinen ja oikeuspsykiatrisen asiantuntemus tuli tässä mukaan, koska Terveysturvakeskuksen antaisi tästä lausunnon.

Yleinen käytäntö maailmalla on se, että tällaisissa asioissa vaaditaan tuomioistuinkäsittely. Nyt esimerkiksi lakivaliokunnassa, kun lausuntoa käsiteltiin, esitettiin sitä, että kysymyksessä ei olisi ollenkaan lainkäyttöä, koska on kysymys hoidon päättämisestä. Ei olekaan tällä tavalla, jos puhutaan pelkästään hoidon lopettamisesta, mutta lääninoikeushan tai kuka hyvänsä, oli se sitten terveysturvakeskuksen oikeusturvakeskus, voi tehdä myös päinvastaisen päätöksen, toisin sanoen potilaalle negatiivisen päätöksen eli sen, että hoitoa jatketaan.

Nyt on väitetty, että tämä on tietynlainen hallintopakko päätös. Asiasta voidaan olla eri mieltä. Minä olen sitä mieltä, että kysymyksessä on hallintolainkäyttöä koskeva asia, ja koska on hallintolain käytöstä kysymys silloin, jos esitetty ehdotus potilaan hoidon lopettamisesta tuomioistuimessa muutetaan, asia kuuluu kansainvälisen käytännön mukaisesti ehdottomasti lääninoikeudelle eli tuomioistuimelle.

Näin sosiaali- ja terveysministeriö viimeksi teki pykäläehdotuksen eli lääkäri tekee ehdotuk-

sen asiasta, Terveystieteiden tutkimuskeskus antaa lausunnon ja lääninoikeus tekee asiasta päätöksen, koska kysymys on hallintolain käytöstä eikä mistään muusta. Asiasta voidaan olla hiukan eri mieltäkin. Minun henkilökohtainen näkemykseni on ollut tämä.

Lakivaliokunnan enemmistö lausunnossaan kylläkin äänin 8—7 päätyi siihen, että tämä sosiaali- ja terveysministeriön uudelleen harkitsema esitys on oikein, ja antoi tästä asiasta lausunnon sosiaalivaliokunnalle. Tätä äänesti myös ed. Lax, jos nyt oikein muistan. Tässä on päiviä ollut paljon ja paljon asioita. Saattaa muisti heittääkin. Jos kansanedustaja Lax käy sitten sosiaalivaliokunnassa kiittelemässä päinvastaisesta päätöksestä kuin se, mitä hän on itse ollut tekemässä lakivaliokunnassa, niin kyllä tämä on varsin outoa, mutta on tietysti ed. Laxin asia, mitä hän tekee, ja on kansanedustajana tietysti oikeutettu tekemään, mutta varsin erikoinen päätös joka tapauksessa.

Olen edelleen sitä mieltä ottaen huomioon kansainvälisen käytännön, että tämän asian tulee olla tuomioistuimen päätettävissä, koska kysymys on hallintolainkäytöstä eikä hallintopakosta siinä tapauksessa, että päätös olisikin potilaan kannalta kielteinen. Tämä kuuluu kansainvälisen käytännön mukaan tuomioistuimeen eli lääninoikeuteen, joka saa lääketieteellisen lausunnon Terveystieteiden tutkimuskeskuksesta ja myös lääninoikeuden jäsenenä on asiantuntijajäsen. Tässä tapauksessa myös potilaalla on mahdollisuus saada maksuton oikeudenkäynti, ja se on se 2 miljoonaa markkaa ehkä, mitä tähän kului kaikkein kustannuksineen. Mutta nyt kun tässä yhteiskunnassa on maksuttomia oikeudenkäyntejä jaeltu joka puolelle, pankkirosvoilta ja kaikillekin, kyllä kai se nyt kriminaalipotilaal-lekin voitaisiin antaa, että hän pystyy ajamaan lääninoikeudessa omaa asiaansa, jos näin tarpeelliseksi katsoo.

Minä pidän — kaikella kunnioituksella — lakivaliokunnankin vähemmistön näkemystä varsin erikoisena ottaen huomioon siellä vasemmiston yleensä sosiaaliset perusteet näissä asioissa. Tässä taas katsottiin toisella tavalla. Ehkä on sillä tavalla, että jos enemmistö olisi ollut toisella kannalla, he olisivat olleet toisella kannalla. Näin ollen eduskunta nyt ratkaisee tämän asian ja varsin tietämättömänä luonnollisesti tämän asian perusteista, koska niitä ei lyhyessä puheenvuorossa kannata ryhtyäkään selvittämään. Joka tapauksessa olen vakuuttunut siitä, että kysymys on asiasta, joka kuuluu lääninoikeudelle kan-

sainvälisen käytännön mukaan eikä Terveystieteiden tutkimuskeskuksesta, joka tässä tapauksessa antaa asiasta asiantuntevan lausunnon, jota tietysti lääninoikeus hyvin pitkälti noudattaa.

Ed. L a x : Arvoisa rouva puhemies! Tässä ed. Aittoniemi laveasti yritti tehdä hupia asiasta. Hän tiesi taustan varsin hyvin. Minä ilmoitin valiokunnassa, että katsoin vähemmistöksi jääneen ratkaisun paremmaksi, koska tämä enemmistön kanta johti siihen, että väkisin haluttiin tehdä lainkäyttöasia selvästä hallintoasiasta. Epävarmuus oli suuri lakivaliokunnan enemmistön joukossa, ja itse asiassa minä luulen näin jälkikäteen, että ed. Aittoniemi sai muut hallituspuolueiden edustajat, minut mukaan lukien, jujutettua siinä, että tässä nyt mennään kirjan mukaan. Kyllä tämä on erittäin hyvä ratkaisu, mihin sosiaali- ja terveysvaliokunta on päätenyt.

Ed. P u i s t o : Arvoisa puhemies! Hyvin lyhyesti: On hyvin kuvaavaa, että kun tämä oli lakivaliokunnassa, tämä tavallaan mutkistui. Tämä on kysymys, joka oli selvästi juridisesti erittäin mielenkiintoinen, ja onneksi se palautui takaisin sosiaali- ja terveysvaliokuntaan, joka teki käytännönläheisen ratkaisun. Kun tätä käsiteltiin alkujaan Paula Kokkosen lausumien perusteella niin, että tehtävät olisi otettu pois Oikeustieteiden tutkimuskeskuksesta, muistaakseni ei yksikään asiantuntija ollut hänen esityksensä kannalla. Pidän erittäin hyvänä tätä ratkaisua tietäen, että lääninoikeuksissa ei ole sitä asiantuntemusta ja niitä resursseja, joita tarvittaisiin. Muistutan myös siitä, että kyseessä on säästölaki.

Ed. H a l o n e n : Arvoisa puhemies! En vie paljon aikaa. Haluan vain todeta, että lakivaliokunnan lausunnon eriävistä mielipiteistä näkyy kyllä sillekin, joka ei ole yön myöhäisinä tunteina ehkä ehtinyt tähän oikein perehtyä, että meidän käsityksemme mukaan on luonnollista, että sama viranomaislainen, joka päättää potilaan hoitoon ottamisesta, eli tässä tapauksessa Terveystieteiden tutkimuskeskus, päättää myös hoidon lopettamisesta. Jos halutaan sitten kokonaan siirtyä toiseen järjestelmään, näin tietysti voidaan tehdä. Mutta tässä tapauksessa on loogista laittaa sisäänmeno ja ulostulo samalle laitokselle. Tässä lisäksi säästetään ne kuuluisat 2 miljoonaa ja lisäksi niiden ihmisten aikaa, joita tässä käsitellään.

Toisen asian haluan sanoa, kun tässä on puhuttu Oikeusturvakeskuksen johtajan nimissä: Olen myöskin keskustellut Paula Kokkosen kanssa sen jälkeen, kun tämä tieto tuli, ja lainatakseni häntä sana sanalta hän sanoi, että ”jos meidät kuninkaaksi huudetaan, ei meillä ole mitään sitä vastaan”. Toisin sanoen kysymys on siitä, että nämä eivät tietysti ole kovin mukavia asioita, ja näitä on aika vähän vuodessa, mutta ehdoton asiantuntemus on hänen laitoksellaan, jolle nyt sitten myöskin annettiin tämä vastuu.

Toinen asia on sitten se yleistys, että nämä asiat olisivat yleisesti kansainvälisesti ottaen lääninoikeuksissa. Tyydyn vain hymähtämään, koska mitään sellaista yleistä lääninoikeutta ei kyllä kansainvälisesti ole olemassa, joka voisi näin tehdä. Olemme eriävissä mielipiteessä viitanneet Ruotsin malliin, joka alusta alkaen on toisella linjalla. Jos näin tehdään, niin mikäpä siinä, mutta tässä tilanteessa on turha tehdä tällä tavalla.

Haluan myös sanoa, että mielestäni näin pienessä asiassa — jossa yksi valiokunta pyytää toiselta lausunnon, on itse asiassa alkujaan samaa mieltä; sitten hyvin suuri osa asiantuntijavalioikunnasta on samaa mieltä; myöskin oikeusministeriö, tämä on tehty aivan oikeusministeriön virkamiesten ehdotusten mukaisesti, ja käsittääkseni oikeusministeriökin kuuluu hallitukseen — ei kyllä kovin suuria riskejä ole, jos ei rahansäästöä sellaisena pidä.

Kun täällä ed. Aittoniemi puhui kriminaalipolitiasta kontra pankkiryöstäjät, parempi on sitten sanoa, että he saattavat kyllä olla ihan samoja henkilöitä.

Ed. A i t t o n i e m i : Rouva puhemies! Hoidon jatkamista koskeva päätös menee lääninoikeuden vahvistettavaksi, ja tässä tapauksessa lähdettiin siitä, että myöskin hoidon lopettamista koskeva päätös halutaan saada lääninoikeuden vahvistettavaksi. Tämä on täällä teidän pykälässänne selvästi, älkää väittäkö vastaan ed. Halonen, lukekaa edes oma pykälänne, sitä olisi ainakin kohtuullista vaatia.

Kun hoidon lopettamista koskeva ratkaisu voi olla myöskin päinvastainen eli sitä ei lopetakaan, silloin mennään hallintolainkäytön puolelle. Näiden molempien asioiden, hoidon jatkamista ja lopettamista koskevien päätösten, pitää olla tuomioistuimella kansainvälisen suuntauksen mukaisesti, koska kysymys on hallintolainkäytöstä. Ei tästä asiasta nyt arvovaltakysymystä tehdä, mutta tämä on minun näkemykseni.

Ed. Laxin esittämä puheenvuoro minulle tässä ei hänen asiaansa auta miksiäkään, hän kietoutui omiin naruihinsa entistä enemmän.

Yleiskeskustelu julistetaan päättyneeksi.

Eduskunta ryhtyy ensimmäisen lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

6 §

Keskustelu:

Ed. K e m p p a i n e n : Arvoisa puhemies! Ehdotan, että pykälä saa sen muodon, joka on hallituksen esityksessä ja joka on myös lakivaliokunnan enemmistön ehdotuksen mukainen.

Ed. K u i t t i n e n : Arvoisa puhemies! Kannatan ed. Kemppaisen ehdotusta.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

P u h e m i e s : Keskustelussa on ed. Kemppainen ed. Kuittisen kannattamana ehdottanut, että pykälä hyväksyttäisiin hallituksen esityksen mukaisena.

Selonteko myönnetään oikeaksi.

Äänestys ja päätös:

Mietintö ”jaa”, ed. Kemppaisen ehdotus ”ei”.

P u h e m i e s : Äänestyksessä on annettu 98 jaa- ja 62 ei-ääntä, 1 tyhjää; poissa 38. (Ään. 10)

Eduskunta on hyväksynyt mietinnön.

17 §

Keskustelu:

Ed. K e m p p a i n e n : Arvoisa puhemies! Ehdotan, että pykälä saa sen muodon, joka on lakivaliokunnan lausunnossa.

Ed. K u i t t i n e n : Arvoisa puhemies! Kannatan ed. Kemppaisen ehdotusta.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

P u h e m i e s : Keskustelussa on ed. Kemppainen ed. Kuittisen kannattamana ehdottanut,

että pykälä hyväksyttäisiin lakivaliokunnan lausunnon mukaisena.

Selonteko myönnetään oikeaksi.

Äänestys ja päätös:

Mietintö ”jaa”, ed. Kemppaisen ehdotus ”ei”.

P u h e m i e s : Äänestyksessä on annettu 99 jaa- ja 62 ei-ääntä, 1 tyhjä; poissa 37. (Ään. 11)

Eduskunta on hyväksynyt mietinnön.

24 §

Keskustelu:

Ed. K e m p p a i n e n : Arvoisa puhemies! Ehdotan, että pykälä saa sen muodon, joka on hallituksen esityksessä ja lakivaliokunnan enemmistön kannan mukainen.

Ed. K u i t t i n e n : Arvoisa puhemies! Kannatan ed. Kemppaisen ehdotusta.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

P u h e m i e s : Keskustelussa on ed. Kemppainen ed. Kuittisen kannattamana ehdottanut, että pykälä hyväksyttäisiin hallituksen esityksen mukaisena.

Selonteko myönnetään oikeaksi.

Äänestys ja päätös:

Mietintö ”jaa”, ed. Kemppaisen ehdotus ”ei”.

P u h e m i e s : Äänestyksessä on annettu 102 jaa- ja 61 ei-ääntä, 1 tyhjä; poissa 35. (Ään. 12)

Eduskunta on hyväksynyt mietinnön.

Voimaantulosäännös, johtolause ja nimike hyväksytään keskustelutta.

Eduskunta yhtyy sosiaali- ja terveysvaliokunnan ehdotukseen toisen ja kolmannen lakiehdotuksen hylkäämisestä.

Lakiehdotusten toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

3) Ehdotukset laeiksi lomautuksen johdosta maksettavasta ylimääräisestä työttömyysvakuutusmaksusta vuonna 1995 ja työttömyysturvalain väliaikaisesta muuttamisesta

Toinen käsittely

Hallituksen esitys n:o 269

Sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintö n:o 44

P u h e m i e s : Käsittelyn pohjana on sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintö n:o 44. Ensin sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotusten yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelu:

Ed. O. O j a l a : Arvoisa puhemies! Tämä hallituksen lomautussakkoasia ei parane pykälää muuttamalla enää tänään täällä. Se pieni muutos, jonka valiokunnan enemmistö oli valmis tekemään, että lomautussakkoa perittäisiin vain niiltä työnantajilta, joiden palkkasumma ylittää miljoonan, on todella kosmeettinen uudistus. Me olemme vasemmistoliitossa sitä mieltä, että lakiesitykset tulee hylätä, joten niitä ei kannata täällä ryhtyä toisen käsittelyn yhteydessä paikkaamaan.

Yleiskeskustelu julistetaan päättyneeksi.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta ensimmäisen lakiehdotuksen 1—9 §, johtolause ja nimike sekä toisen lakiehdotuksen 2 ja 16 b §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike.

Lakiehdotusten toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

4) Ehdotus laiksi lasten kotihoidon tuesta annetun lain muuttamisesta

Toinen käsittely

Hallituksen esitys n:o 210

Toivomusaloitteet n:ot 1408/1991 vp ja 186/1993 vp

Sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintö n:o 45

P u h e m i e s : Käsittelyn pohjana on sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintö n:o 45. Ensin

sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelu:

Ed. **Muttilainen**: Arvoisa puhemies! Hallituksen esitys on suunnittelematonta perhepolitiikkaa. Hallitus ehdottaa lasten kotihoidon tuen perusosan vähentämistä 1951 markasta 1875 markkaan kalenterikuukaudessa. Näin hallitus jatkaa usealla eri tavalla lapsiperheiden toimeentulon heikentämistä. Me emme kannata tätä esitystä, koska olemme valmiit päivähoitolain käsittelyssä siirtämään yli 3-vuotiaiden kotihoidon tuen voimaantulon elokuuhun 97. Mielestämme ei ole oikeudenmukaista eikä järkevää toimia perhepolitiikassa näin suunnittelematomasti. Siksi tulenkin yksityiskohtaisessa käsittelyssä esittämään 8 §:n poistamista.

Ed. **O. Ojala**: Arvoisa puhemies! Ed. Muttilainen hyvin selkeästi kertoi sen, että on tärkeää, että perhepolitiikassa ja myös lasten päivähoitossa ja lasten kotihoidon tukijärjestelmässä täytyy olla looginen kokonaislinja. Tämä on myöskin vasemmistoliiton suuntaus. Tulen kannattamaan ed. Muttilaista yksityiskohtaisessa käsittelyssä.

Yleiskeskustelu julistetaan päättyneeksi.

Eduskunta ryhtyy lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

7 a § hyväksytään keskustelutta.

8 §

Keskustelu:

Ed. **Muttilainen**: Arvoisa puhemies! Ehdotan, että pykälä poistetaan.

Ed. **O. Ojala**: Arvoisa puhemies! Kannatan ed. Muttilaisen ehdotusta.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Puhemies: Keskustelussa on ed. Muttilainen ed. O. Ojalan kannattamana ehdottanut, että pykälä poistetaan.

Selonteko myönnetään oikeaksi.

Äänestys ja päätös:

Mietintö ”jaa”, ed. Muttilaisen ehdotus ”ei”.

Puhemies: Äänestyksessä on annettu 93 jaa- ja 69 ei-ääntä; poissa 37. (Ään. 13)

Eduskunta on hyväksynyt mietinnön.

11 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimi-ke hyväksytään keskustelutta.

Lakiehdotuksen toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

5) Ehdotukset laeiksi laitoshoidtoa koskevien lakien muuttamisesta

Toinen käsittely

Hallituksen esitys n:o 317

Sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunnan mietintö n:o 46

Puhemies: Käsittelyn pohjana on sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunnan mietintö n:o 46. Ensin sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotusten yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelu:

Ed. **Vehkajoki**: Arvoisa puhemies! Sosiaalidemokraattinen valiokuntaryhmä on tämän hallituksen esityksen kohdalla ollut sitä mieltä, että laitoshoidon tulisi määritellä ylläpidon, hoidon ja huolenpidon sisältäväksi kokonaisuudeksi eikä toiminnaksi, niin kuin hallituksen esityksessä ehdotetaan. Tulen tekemään yksityiskohtaisessa käsittelyssä vastalauseen mukaiset muutosesitykset.

Yleiskeskustelu julistetaan päättyneeksi.

Eduskunta ryhtyy 1. lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

42 a §

Keskustelu:

Ed. **Vehkajoki**: Arvoisa puhemies! Ehdotan I vastalauseeseen viitaten, että 2 momentti kuuluisi seuraavasti: ”Laitoshoidolla tarkoitetaan ylläpidon, hoidon ja huolenpidon sisältävää kokonaisuutta sairaalassa, hoitolaitoksessa tai muussa vastaavassa toimintayksikössä.”

Ed. P u i s t o : Arvoisa puhemies! Kannatan tehtyä ehdotusta.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

P u h e m i e s : Keskustelussa on ed. Vehkaoja ed. Puiston kannattamana ehdottanut, että pykälä hyväksyttäisiin hänen edellä tekemänsä ehdotuksen mukaisena.

Selonteko myönnetään oikeaksi.

Äänestys ja päätös:

Mietintö ”jaa”, ed. Vehkaojan ehdotus ”ei”.

P u h e m i e s : Äänestyksessä on annettu 111 jaa- ja 49 ei-ääntä; poissa 39. (Ään. 14)

Eduskunta on hyväksynyt mietinnön.

83 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike hyväksytään keskustelutta.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta

2. lakiehdotuksen 4 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

3. lakiehdotuksen 4 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

4. lakiehdotuksen 7 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

5. lakiehdotuksen 24 ja 68 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

6. lakiehdotuksen 3 a ja 9 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

7. lakiehdotuksen 24 a §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

8. lakiehdotuksen 46 a §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

9. lakiehdotuksen 18 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

10. lakiehdotuksen 18 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike sekä

11. lakiehdotuksen 35 a §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike.

Lakiehdotusten toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

6) Ehdotus laiksi sähkömarkkinakeskuksesta

Toinen käsittely

Hallituksen esitys n:o 202

Talousvaliokunnan mietintö n:o 51

P u h e m i e s : Käsittelyn pohjana on talousvaliokunnan mietintö n:o 51. Ensin sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelua ei synny.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta 1—5 §, johtolause ja nimike.

Lakiehdotuksen toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

7) Ehdotukset laeiksi liikkuvasta kaupasta annetun lain ja elinkeinon harjoittamisen oikeudesta annetun lain 3 §:n 22 kohdan kumoamisesta

Toinen käsittely

Hallituksen esitys n:o 313

Talousvaliokunnan mietintö n:o 52

P u h e m i e s : Käsittelyn pohjana on talousvaliokunnan mietintö n:o 52. Ensin sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotusten yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelua ei synny.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta

ensimmäisen lakiehdotuksen 1 ja 2 §, johtolause ja nimike sekä

toisen lakiehdotuksen 1 ja 2 §, johtolause ja nimike.

Lakiehdotusten toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

8) Sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintö n:o 47 (HE 211)

pannaan pöydälle puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti seuraavaan täysistuntoon.

P u h e m i e s : Eduskunnan seuraava täysistunto on tänään lauantaina kello 0.40.

Täysistunto lopetetaan lauantaina 17 päivänä joulukuuta kello 0.32.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Seppo Tiitinen

